

Posudek na diplomovou práci Tomáše Střelečka

Svěřenské fondy se zaměřením na zakladatelské právní jednání a jejich správu

Autor se v obsáhlé diplomové práci zabývá s velkou důkladností a rozhledem aktuálními otázkami spjatými s existencí svěřenských fondů.

Zpracované téma je aktuální, v právní teorii i v právní praxi velmi živé, často emotivně diskutované, vynívající však do odlišných právních závěrů.

Autor přistoupil ke zpracování s obdivuhodnou pečlivostí a důkladností. Seznámil se prakticky se všemi literárními prameny, které k tomuto tématu byly publikovány včetně literatury zahraničí. Provází čtenáře úskalími zakladatelského právního jednání, správy svěřenských fondů, upozorňuje na možné výkladové problémy. Zaslouženě popisuje fungování svěřenského fondu v oblasti angloamerické, aniž by opomenul významný inspirační zdroj české právní úpravy, kterým je zákoník quebecký.

Zevrubně se zabývá otázkou vyčlenění majetku zakladatelem, právní povahou svěřenského fondu jako non subjektu, insolvenčním efektem a zejména založením fondu inter vivos a mortis causa. Zdá se, že právě v zakládání svěřenských fondů mortis causa lze očekávat řadu obtíží a nastolení dalších otázek typu, zda může být svěřenský fond dědicem, zda svěřenský fond může uzavírat dědickou smlouvu, aj. Autor uzavření dědické smlouvy sice připouští (uvádí i její vzor v příloze práce); nejsem zcela přesvědčen, že při svých úvahách přihlédl dostatečně k ustanovení § 1584 odst. 2 občanského zákoníku, které připouští uzavření a změnu dědické smlouvy jen osobním jednáním. Někdy se totiž zpochybňuje i způsobilost právnické osoby k uzavření dědické smlouvy, protože vzhledem k zákonem zvolené koncepci jednání právnických osob musí být právnické osoby vždy zastoupeny.

Autor seznamuje čtenáře i s právním postavením nepominutelných dědiců ve vztahu k vyčleněnému majetku do svěřenského fondu. Zda je či není vyčleněný majetek součástí pozůstalosti, která se v dědickém řízení projednává, diplomant zevrubně rozebírá. Autor demonstruje odlišné literární názory (konkrétně Kocího a Pihery), aby následně zaujal závěr, že majetek svěřenského fondu není součástí pozůstalosti a jeho nezahrnutí do řízení o dědictví je správné (s. 48).

Uvedený závěr však těžko uspokojí nejen nepominutelné dědice, nýbrž neuspokojí ani dědice závětní či zákonné. Lze si dobře představit situaci, kdy zůstavitel zřízením svěřenského fondu vyprázdní svůj majetek a popře tak jednu ze zásad dědického práva, kterou je princip zachování hodnot ve prospěch svých právních nástupců. Lze v této souvislosti uvažovat i o aplikaci § 8 občanského zákoníku ?

Zásluženě upozorňuje posuzovaná práce na možná úskalí nového institutu, objektivně hodnotí výhody i nevýhody zřízení svěřenského fondu a již proto je mimořádně cenná.

V budoucnu lze pravděpodobně očekávat v právní praxi, zejména notářské, jisté zneklidnění, zda převody rodinného majetku nebudou realizovány prostřednictvím jiných institutů než cestou dědického práva.

Závěrečná korektura práce mohla být pečlivější, některé prohřešky proti pravidlům

gramatiky či překlepy působí rušivě (např. s. 52 nesprávně je uvedeno „Z uvedeným teoretickým závěrem...“, s. 53 „...komentář Bohumilam Poláčka“, aj.).

Uzavírám konstatováním, že autor prokázal své teoretické nadání zpracovat významnou soukromoprávní otázku, která má přesahy i do práva veřejného (srov. např. daňové aspekty, evidence fondů, aj.).

Posuzovaná diplomová práce představuje slibný příslib dalšího badatelského rozvoje autora.

Práci doporučuji k obhajobě.

Předběžná klasifikace : výborně

V Praze dne 30.4.2015

Prof.JUDr. Jan Dvořák, CSc.

Posudek na diplomovou práci Tomáše Střelečka

Svěřenské fondy se zaměřením na zakladatelské právní jednání a jejich správu

Autor se v obsáhlé diplomové práci zabývá s velkou důkladností a rozhledem aktuálními otázkami spjatými s existencí svěřenských fondů.

Zpracované téma je aktuální, v právní teorii i v právní praxi velmi živé, často emotivně diskutované, vynívající však do odlišných právních závěrů.

Autor přistoupil ke zpracování s obdivuhodnou pečlivostí a důkladností. Seznámil se prakticky se všemi literárními prameny, které k tomuto tématu byly publikovány včetně literatury zahraničí. Provází čtenáře úskalími zakladatelského právního jednání, správy svěřenských fondů, upozorňuje na možné výkladové problémy. Zaslíbeně popisuje fungování svěřenského fondu v oblasti angloamerické, aniž by opomenul významný inspirační zdroj české právní úpravy, kterým je zákoník quebecký.

Zevrubně se zabývá otázkou vyčlenění majetku zakladatelem, právní povahou svěřenského fondu jako non subjektu, insolvenčním efektem a zejména založením fondu inter vivos a mortis causa. Zdá se, že právě v zakládání svěřenských fondů mortis causa lze očekávat řadu obtíží a nastolení dalších otázek typu, zda může být svěřenský fond dědicem, zda svěřenský fond může uzavírat dědickou smlouvu, aj. Autor uzavření dědické smlouvy sice připouští (uvádí i její vzor v příloze práce); nejsem zcela přesvědčen, že při svých úvahách přihlédl dostatečně k ustanovení § 1584 odst. 2 občanského zákoníku, které připouští uzavření a změnu dědické smlouvy jen osobním jednáním. Někdy se totiž zpochybňuje i způsobilost právnické osoby k uzavření dědické smlouvy, protože vzhledem k zákonem zvolené koncepci jednání právnických osob musí být právnické osoby vždy zastoupeny.

Autor seznamuje čtenáře i s právním postavením nepominutelných dědiců ve vztahu k vyčleněnému majetku do svěřenského fondu. Zda je či není vyčleněný majetek součástí pozůstalosti, která se v dědickém řízení projednává, diplomant zevrubně rozebírá. Autor demonstruje odlišné literární názory (konkrétně Kocího a Pihery), aby následně zaujal závěr, že majetek svěřenského fondu není součástí pozůstalosti a jeho nezahrnutí do řízení o dědictví je správné (s. 48).

Uvedený závěr však těžko uspokojí nejen nepominutelné dědice, nýbrž neuspokojí ani dědice závětní či zákonné. Lze si dobře představit situaci, kdy zůstavitel zřízením svěřenského fondu vyprázdní svůj majetek a popře tak jednu ze zásad dědického práva, kterou je princip zachování hodnot ve prospěch svých právních nástupců. Lze v této souvislosti uvažovat i o aplikaci § 8 občanského zákoníku ?

Záslužně upozorňuje posuzovaná práce na možná úskalí nového institutu, objektivně hodnotí výhody i nevýhody zřízení svěřenského fondu a již proto je mimořádně cenná.

V budoucnu lze pravděpodobně očekávat v právní praxi, zejména notářské, jisté zneklidnění, zda převody rodinného majetku nebudou realizovány prostřednictvím jiných institutů než cestou dědického práva.

Závěrečná korektura práce mohla být pečlivější, některé prohřešky proti pravidlům

gramatiky či překlepy působí rušivě (např. s. 52 nesprávně je uvedeno „Z uvedeným teoretickým závěrem...“, s. 53 „...komentář Bohumilam Poláčka“, aj.).

Uzavírám konstatováním, že autor prokázal své teoretické nadání zpracovat významnou soukromoprávní otázku, která má přesahy i do práva veřejného (srov. např. daňové aspekty, evidence fondů, aj.).

Posuzovaná diplomová práce představuje slibný příslib dalšího badatelského rozvoje autora.

Práci doporučuji k obhajobě.

Předběžná klasifikace : výborně

V Praze dne 30.4.2015

Prof.JUDr. Jan Dvořák, CSc.